

3/2017

SBOROVÝ ČASOPIS

Farního sboru Českobratrské církve evangelické v Hošťálkově

*„Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře,
stojí přece psáno: Spravedlivý z víry bude živ.“*

Ř.1,17

Úvodník

Milí bratři, milé setry a milí přátelé, téma tohoto vydání sborového časopisu jsme chtěli věnovat reformaci.

Mnohé jsme za uplynulý čas zažily. Horké léto, čas dovolených a školních prázdnin. Na začátku září jsme mohli být účastni oslavám pětistého výročí reformace v Ratiboři. Kázání našeho milého synodního seniora přinášíme hned na začátek. Také jsme mohli slyšet tóny Zvonků dobré zprávy. Přednášku o tom jakou měl Martin Luther víru, malou nebo velkou, ale je to stále ta jedna víra v Ježíše Krista. Nakonec jsme si spolu s Miroslavem Frydrychem zavzpomínali, jaké bylo luterství na Valašsku.

V Kunvaldu na sborovém výletě jsme se dozvěděli, jak pozůstatky kašličníků se proměnily v Jednotu bratrskou a co vše dokázali čeští bratři vykonat pro čest a slávu Boží pod neustálým tlakem a pronásledováním. V současnosti jsou sbory Moravských bratří rozeseté po celém světě, např. i v Grónsku. V Letohradu nám zase bratr farář Václav Vacek v katolickém kostele velmi vtípnou formou připomenul, že jsme z královského rodu. Že máme být veselí, plni radosti a nikoli být podobni „kyselému nálevu“, jak tomu povětšinou u mnohých bývá. Jsme z královského rodu a jako

rodiče jsme svým dětem prvními Božími anděly, ony skrze nás jako první okoušejí, jak je dobré být s Pánem Bohem. Poznávají jaké to je, když se na nás Hospodin usmívá a chrání nás ode všeho zlého a je stále s námi.

Také nám pověděl o bohaté štukové výzdobě stropu kostela sv. Václava a vysvětlil význam obrazů nejen tam, ale i v jiných katolických kostelích.

V tomto vydání přinášíme několik postřehů a myšlenek Martina Luthera, jsou po tolika letech nadmíru aktuální.

Snad Vám k dobré náladě a zamýšlení přispěje náš časopis. Ať se vám čtení líbí a je k užítku.

Za redakci Lubomír Bureš

Martin Luther si vytvořil svůj osobní znak. Později se tzv. Lutherova růže (Lutherrose) stala symbolem luterských církví po celém světě.

U Boha jsi svobodný

„Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho.“

Galatským 5,1

Připomínáme si světovou reformaci a dílo Martina Luthera. Znovu odkrytí evangelia. Jak je to krásné přijmout Krista. Jak je to krásné nechat se Kristem smířit s Bohem, osvobodit, a jako svobodný žít radostně, plně, ve víře a lásce.

Jsme svobodní. Jednak občansky. Radujme se, dělejme vše proto, aby čas této svobody byl co nejdelší. Ne-nechme se uchlácholit, že jsme malí a nepatrní a starost o svobodu že máme přenechat jiným.

Jsme svobodní i osobně. Není na světě žádný člověk, který by měl právo svírat opratě našeho života a směl nám říkat vlevo - nebo vpravo - hot nebo čehý. A není na světě žádný člověk, jehož opratě života bychom měli právo svírat my, jemuž my bychom říkali, běž nebo stůj - vjo, nebo prr.

Ke kráse této osobní svobody patří, na rozdíl od té občanské, že její zdroj a epicentrum je mimo nás. Tu svobodu nám vydobyl Kristus, píše apoštol Pavel. Vně nás, ale pro nás. Kristus nám ji dává, hojně, nešetří. A my ji

smíme přijímat. Dychtivě, vděčně. Jako neskonalou výsadu.

Což na jednu stranu znamená, že není snadno k máni. Žádné rozmazlené – a tak třeba mně to dejte.

A na druhou stranu ovšem také, že my ji nezničíme. Nestane se objektem naší touhy po vylepšení, touhy, která ale na to nemá, a tak zkazí to dobré, co bylo.

Dere se na povrch otázka, a jak nám ji vydobyl? Nu, prostě, vydobyl. Hutně pověděno - Bůh se stal jedním z nás, jeho syn Ježíš Kristus na sebe vzal náš hřích, zemřel, a byl vzkříšen. A žije.

Žije, to je to co svobodu kypří a činí stále aktuálně voňavou a šťavnatou. Žije, a my věříme, je svým Duchem s námi. Zde v Ratiboři na Valašsku, i na dalších 1000 místech této planety, kde se lidé v jeho jménu scházejí, bez ohledu na to jak se jejich církev či jednota jmenuje.

Jak se křesťanova svoboda projevuje? Pavel napíše – stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho. Stát pevně. Jednak proti vnějším vlivům. Šíří se naší společností dojem, jako bychom se měli špatně, jako bychom se mohli mít lépe, prý by šlo, kdyby ovšem nebylo těch druhých, kdo nejsou tak dobří jako my, a kazí nám naše blaho. Sladkobolné řeči o tom, jak je ta dnešní doba hrozná,

ochromují život, ničí radost, zakrývají jak je život krásný.

Smíme stát pevně proti tendencím, které zpochybňují smysl a krásu demokracie, pravdy, lásky a spravedlnosti.

Stát pevně ovšem nejen proti něčemu vnějšímu, ale i proti tomu vnitřnímu co je v nás. To když chceme získat štěstí nebo krásu podvodem, a pak zjistíme, že šťastnější nejsme. Stát pevně neznamena neudělat chybu, ale užívat k životu smíření, odpuštění a lásku.

Pavel napíše, nedejte si na sebe znovu nasadit otrocké břemeno. Píše těm, kdo ho na sobě už měli, osvobodili se od něj, a zase podstupují ten boj, aby se nenechali zotročit. Zažili krásu evangelia, a pakl je někdo přesvědčoval, že to je málo, a aby evangelium fungovalo, musí dělat to či ono navíc...

Nic navíc dělat nemusíte, je věřit a milovat.

Pokud se týká naší země – nedejte si znovu nasadit jho otroctví - netřeba paralely hledat a snad ani zmiňovat.

To připomenutí – nenechte si znovu nasadit břemeno otroctví připomene, že to je boj. Stálý boj. Že dokud Kristus podruhé nepřijde, budeme o svobodu bojovat. A z toho plyne, že ten

boj, i současný, není nic nenormálního a mimořádného. Jiné, dokud Kristus nepřijde, jiné to nebude.

Každý si smíme říci - jsem milován, když mi toho Bůh tolik dává, jsem někdo, žádné hej počkej.

Proto smím milovat. Proto se smím usmát na toho, kdo je jiný, proto smím hledat, jak pomoci těm, kdo pomoc hledají, proto smím říci hlasitě a radostně ano ke všemu, co podporuje život.

A stejně tak smím říci hlasitě ne, ke všemu, co život ničí. Co jej chce oplořit, uzavřít, odřezat od všeho, co je jiné. Co ovšem vposledu způsobí postupnou degeneraci.

Nemusíme se bát, druhé smíme mít, a nemusíme se cítit podvedeni, když o svobodu vnější i vnitřní bojujeme.

Na závěr citát Martina Luthera – Skrze víru jsi u Boha svoboden od všeho; ale u lidí jsi skrze lásku služebníkem všech.

Synodní senior čce Daniel Ženatý

Martin Luther

Slavíme letos pětisté výročí počátku světové reformace. U jejího zrodu stála osobnost Martina Luthera. Měl své předchůdce, jakým byl třeba o sto let dříve Mistr Jan Hus. Ale počátek světové reformace se datuje do roku 1517, kdy 31. října přibil Martin Luther na dveře zámeckého kostela ve Wittenbergu 95 článků proti prodávání odpustků. Jeho vyznání, ke kterému po mnohých vnitřních zápasech dospěl by se dalo shrnout do čtyř zvolání: „Solus Christus“, „Sola scriptura“, „Sola gratia“, „Sola fide“ – „pouhý Kristus“, „pouhé Písmo“, „pouhá milost“, „pouhá víra“.

Martin Luther se narodil 10. listopadu 1483 v německém městě Eisleben. Jeho rodiče byli velmi zbožní, ale také přísní – odtud možná také Lutherův popudlivý charakter. V 18-ti letech odešel studovat filozofii a práva na univerzitu do Erfurtu. Žil jako ostatní studenti – den začínal modlitbou, pak šel spolu s ostatními do kostela a pak studium. Bůh ale pro něj byl (stejně jako pro ostatní studenty) někým velmi vzdáleným. Setkání s Biblií v univerzitní knihovně ale mělo v jeho duchovním životě velký význam. Jako 22-ti letý byl jmenován profesorem filozofie na univerzitě v Erfurtu.

Rok 1505 ale pro něj byl také rokem velkých životních proměn. Když v souboji zemřel jeho přítel, začal si klást otázku: Co by se se mnou stalo, kdybych byl také tak náhle odvolán ze světa? Začal si uvědomovat vážnost hříchu a svou osobní situaci před Bohem. Jasně pocítil, že na odchod ze světa není připraven, že by před Bohem neobstál. Chtěl tyto znepokojující myšlenky potlačit, ale při jedné cestě od rodičů v Mansfeldu zpět do Erfurtu jej zastihla velká bouře při které jej srazil k zemi blesk. Ve smrtelné hrůze prosil Boha o záchranu a zároveň se rozhodl, že svůj život úplně změní, že jej cele zasvětil Bohu, a vstoupil do kláštera. V klášteře a při studiu teologie pátral po tom, co by vneslo do jeho nepokojného nitra skutečný pokoj. Čím víc ale usiloval o posvěcený život a porovnával jej s Písmem svatým, tím víc se nad sebou a svými hříchy trápil. Poznával, že dobrými skutky Boží milosti nedosáhne.

Světlo evangelia vnesl do Lutherova života děkan teologické fakulty ve Wittenbergu Jan Staupitz. Při setkání s Martinem Lutherem poznal, že jej něco velmi trápí. V rozhovoru mu tehdy řekl: „Pohled’ na Kristovy rány, na krev, kterou za tebe prolil, tam se ti zjeví Boží milost“. K otevření očí mu pomohl ta-

ké rozhovor s jedním starým mnichem, který mu připomněl slova Kréda: „Vě-
řím... v odpuštění hříchů.“ „Duch svatý tvému srdci dosvědčuje: tvé hříchy
jsou ti odpuštěny.“ Od této chvíle, kdy bylo Lutherovi dáno pochopit slova
Písma: „Spravedlivý bude žít z víry“, hledal v Bibli všechny verše, které potvr-
zují, že člověk dosahuje odpuštění a Boží milosti skrze víru. V roce 1507 byl
Martin Luther vysvěcen za kněze, o rok později byl povolán jako profesor teo-
logie na univerzitu ve Wittenbergu a zde také – v roce 1513 – zahájil svou ka-
zatskou činnost. Studium Bible, a v ní zejména dopisu ap.Pavla Římanům
(1,17), dospěl k poznání, že Boží milost platí pro každého, kdo ji přijímá vírou.

Na prodávání odpustků, které papež v církvi nařídil, sepsal Martin Luther
95 tezí, kterými odpustky odmítal a přibil je na dveře wittenberského kostela.
Tyto teze se setkaly s mimořádným zájmem a kladným ohlasem u veřejnosti –
v krátkém čase se rozšířily po celém Německu a pak i na mnoha místech Ev-
ropy. Rok na to byl Luther předvolán před papežského legáta do Augsburgu,
který jej nutil, aby své teze odvolal. Setkání přineslo spíše vyostření sporů. A
opět o rok později 1520 byla v Římě vydána papežská bulla, kterou byl Luther
uvalen do klatby; když ji obdržel, před branami Wittenbergu ji spálil. Tímto či-
nem se Luther s Římem definitivně rozešel. Papež Lev X. pak nařídil jeho ex-
komunikaci.

16. dubna 1521 byl Luther předvolán na říšský sněm ve Wormsu, kde na
něj císař Karel V. naléhal, aby své učení odvolal. Luther zde prohlásil: „Jestli
nebudu přesvědčen argumenty Písma svatého a zdravého rozumu – nepřijí-
mám autoritu papežů ani koncilů, protože si vzájemně odporují. Mé svědomí je
podřízeno Božímu slovu. Nemohu nic odvolat a také nic neodvolávám, proto-
že jednat proti svědomí je nesprávné a nebezpečné. Zde stojím, jinak nemohu,
Bůh mi pomáhej. Amen.“ Sněm pak vydal Wormský edikt, kterým byla na
Luthera uvalena říšská klatba a byl prohlášen za kacíře. Bezprostředně poté ne-
chal kníže Fridrich Moudrý Luthera unést na hrad Wartburg. Tam prožil určité
období, kdy velmi pilně pracoval a přeložil Nový zákon do němčiny.

Lutherovy myšlenky se mezitím šířily dál jako lavina, v celé zemi byly
přijímány s nadšením. Vedlo to také k tomu, že se kněží začali ženit, mše pro-
cházel zásadní proměnou, při eucharistii – Večeři Páně – bylo vysluhováno
podobojí i laikům. Spolu s ostatními profesory přeložil Luther do němčiny i
Starý zákon. Překlad byl dokončen v roce 1534, kdy se celá Bible dostala do
rukou národa v jeho rodné řeči. Podle vyznávaného Kristova evangelia se pak

stoupenci reformace nazývali evangelíky. Také Martin Luther vstoupil v roce 1525 do manželství. Spolu se svou ženou Kateřinou měli šest dětí, tři z nich zemřely ve svém dětství nebo mládí. Martin Luther zemřel po jednadvacetiletém manželství v roce 1546.

Bylo by toho opravdu mnoho, co by bylo dobré – z Lutherovy reformátorské činnosti – zmínit. Ale vše se dá různě dohledat. V úvodu byly zmíněny čtyři základní principy, které Martin Luther, spolu s ostatními reformátory, opět vyzdvihl a o které ve svém reformátorském úsilí tvrdě a horlivě zápasil. Ty platí v Kristově církvi stále, na nich církev stojí až do dnešních dnů, ty má tomuto světu zvěstovat: solus Christus, sola Scriptura, sola Gratia, sola Fide. Vše podepíral Martin Luther biblickými citáty:

„**Solus Christus**“ – „pouze“ nebo „jedině Kristus“, ukazuje na výjimečnost Ježíše Krista v biblickém pojetí spasení – pouze a jedině Kristus je prostředníkem mezi Bohem a člověkem: „Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako výkupné za všechny“ (1.Tm.2,5). On jediný je cestou k Bohu Otci, jediným Spasitelem a Vykupitelem: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“, říká Pán Ježíš (Jan 14,6). Není proto nikdo a nic pod nebem, v kom nebo v čem by mohl člověk nalézt spásu: „V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni“ (Sk.ap. 4,12). „V něm jsme vykoupeni jeho obětí a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost“ (Ef.1,7). „Jednou provždy dal svou vlastní krev, a tak nám získal věčné vykoupení“ (Žid.9,12). Ježíš Kristus také dává všem – celému lidstvu – příklad dokonalého života. V něm máme před sebou příklad opravdového lidství, kterému nejde o vlastní prospěch, ale které se cele obětuje pro dobro druhých. Ježíš Kristus je zdrojem síly k novému životu a také jistoty, že život smrtí nekončí, ale že s ním tuto hranici překračujeme a míříme k věčnosti.

„**Sola Scriptura**“ – „pouze“ nebo „jedině Písmo“. Je tím vyjádřeno vyznání, že všechna pravda o Bohu, o člověku a jeho záchraně – spasení, vychází z Bible. „Pouhé Písmo“ odkazuje k autoritě Písma svatého, které je jedinou normou všeho, co se v církvi vyučuje, vyznává a žije: „Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu“ (2.Tm 3,16). Pán Ježíš řekl: „Posvět' je pravdou; tvoje slovo je pravda“

(Jan 17,17). Církevní vyznání, rozhodnutí, tradice a obyčej ne smí protirečit učení Písma, protože ono je jediným východiskem teologického poznání Božího zjevení. Když si to vše Martin Luther uvědomil a ujasnil, pak tu bylo jeho nadšené a jásavé zvolání:

„Sola Gracia“ a „Sola Fide“ – „pouze“ nebo „jedině Boží milost“; „pouze“ nebo „jedině naše víra“. Jedině z Boží milosti může být člověk zachráněn, spasen. Nikdo si nemůže spasení zasloužit, připravil je Bůh jako dar: „Milostí jste spaseni, skrze víru“ (Ef.2,8). Jedině vírou může člověk přijmout Spasitele i dar spásy, který Kristus připravil: „Ježíš Martě řekl: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít“ (Jan 11,25).

Toto je ten nejdůležitější odkaz Martina Luthera, světového reformátora, nám křesťanům i naší době – odkaz na Ježíše Krista. V něm je řešení i všelijak složitých situací našich osobních životů i našeho světa. I v dnešní době potřebujeme Martinu Lutherovi i ostatním reformátorům dobře naslouchat.

Petr Maláč

Reformace

Reformace má významné místo nejen v dějinách Evropy, ale svým dosahem ovlivnila celý svět. Musela to být zvláštní chvíle, když Martin Luther přibil na dveře chrámu ve Wittenbergu svých 95 tezí, ve kterých se postavil proti zlořádům tehdejší církve. Událost, která mohla docela snadno zapadnout, a nemuseli jsme dnes o ní vůbec vědět. Kupodivu však nezapadla, ale našla širokou odezvu, a jejím důsledkem byl vznik protestantské církve, církve, která se chtěla vrátit k původnímu smyslu biblického svědectví, k živému vztahu k Bohu.

Ale Martin Luther nebyl první, komu šlo o nápravu zesvětštělé církve a kdo volal k návratu k biblickému učení. Myslíme přitom samozřejmě na Jana Husa, který jej předběhl o 100 let. Ale já teď myslím na jiné jméno a na jiný příběh.

Je to příběh o králi Menašemovi. Najdeme ho na počátku 33. kapitoly 2. knihy Paralipomenon. Menaše nebyla pozitivní postava. Byl synem krále Ezechiáše, který byl významný a dobrý judský král. Přestože Menaše byl jeho synem, v jeho stopách nešel, ale obrátil se k Bohu zády. Kraloval po dobu 55 let, nejdéle ze všech judských králů. Doba jeho panování představovala dobu duchovního úpadku. Vybuďoval posvátná návrší, kde se děla modloslužba, pohanské oltáře vybuďoval dokonce přímo v Jeruzalémském chrámě. Judu a obyvatele Jeruzaléma svedl dokonce až k tomu, že se dopouštěli horší modloslužby než okolní pohanské národy. Židovská tradice říká, že usmrtil proroka Izaiáše tak, že ho nechal rozřezat pilou. Moderní historikové ho nazvali „palestinský Nero“.

Hospodin k Menašemu mluvil, ten mu ale nevěnoval pozornost. Proto na něho Hospodin přivedl velitele vojska asyrského krále. Čteme, že „Menašeho lapili, provlékli mu chřípím hák, spoutali ho bronzovými řetězy a odvedli do Babylónu.“ Menaše byl nyní vězeň. Jeho moc byla pryč. Jeho arogance zmizela. Konečně byl ochoten poslouchat Boha. Verš 12. a 13. říká: „V nouzi prosil Hospodina, svého Boha, o shovívavost a hluboce se před Bohem svých otců pokořil. Modlil se k němu a on přijal a vyslyšel jeho prosbu a přivedl jej zpět do Jeruzaléma, aby dál kraloval. Tak poznal Menaše, že jenom Hospodin je Bůh.“ Když se Menaše pokořil a modlil se k Hospodinu, on ho vyslyšel. Nebyla potřeba žádná zkušební doba, kvůli hrozným dřívějším Menašovým hříchům. Menaše nebyl jenom vysvobozen ze zajetí, ale Bůh mu dokonce navrátit vládu nad Judským královstvím.

A když se Menaše vrátil do Jeruzaléma, ve verších 15.-16. čteme, co následovalo. „Odstranil z Hospodinova domu všechny cizí bohy a sochy, též všechny oltáře, které nastavěl na hoře Hospodinova domu a v Jeruzalémě; vyházal je z města ven. Opravil Hospodinův oltář a obětoval na něm oběti pokojné a oběť díků. Nařídil Judovi, aby sloužil Hospodinu, Bohu Izraele.“ Menaše činil pokání, napravil svoje cesty a obrátil se k Bohu.

Je to příběh, který představuje málo známou epizodu z dějin izraelského lidu, přesto nám však připomíná, že reformace má hlubší význam než jenom jako historická událost. Pravá reformace se odehrává tam, kde Bůh jedná v lidských srdcích a navrácí nás k sobě samému. Reformace probíhá tam, kde člověk opouští svoje vlastní cesty a kde začne hledat cesty Hospodinovy.

Proto tím největším „reformátorem“ je a po celé dějiny lidstva zůstane Ježíš Kristus. Proměnil životy učedníků a mnoha dalších, kteří se s ním setkali. A proměňuje životy všech těch, kteří se rozhodli jej následovat a přijali jej do svého života jako svého Spasitele i Pána, i dnes.

Na závěr ještě jeden příběh, který dokresluje to, že tam kde přijde Ježíš Kristus, tam dochází ke skutečné změně, „reformaci“ lidského srdce. Skupina domorodců kmene Bora v peruánské Amazonii uslyšela evangelium a přijala Ježíše Krista relativně nedávno, před jednou generací. Předtím to byl agresivní kmen, uctívali animistické náboženství a všechny jejich kontakty s cizinci byly poznamenány násilím. Ale poté co uslyšeli evangelium a přijali Krista, se jejich způsoby a zvyky změnily. Jeden misionář píše, že od té doby se muži chovají mnohem lépe ke svým ženám a dětem. Tito domorodí věřící mají problémy jako křesťané kdekoli jinde, ale mohou více než většina jiných ocenit rozdíl mezi "před" a "po" uvěření.

Nějaký antropolog nedávno navštívil kmen Bora a začal kritizovat misionáře, kteří do oblasti přinesli křesťanství. "Křesťanství je pro bílého muže," řekl antropolog. "Měli byste se vrátit ke svému starému náboženství a k vašim starým způsobům." Toto tvrzení ale náčelníka kmene Bora, který ještě pamatoval staré dny, rozčililo. Podíval se na antropologa a odpověděl: "Kdybychom to udělali, byl bys ty první v hrnci." (Příběh převzat z Christianity Today, říjen 1995 str. 29)

Zdeněk Žamboch

Reformace a deformace

Je zajímavé a je dobré si všimnout, jak některá slova přidáním nebo ubráním jednoho písmena zásadně změni svůj význam. Pro příklad můžeme uvést několik slov z našeho rodného jazyka, tedy z češtiny. Slovo „rádce“ má svůj význam a to velmi pozitivní. Přidáme-li jediné písmeno, písmeno „z“, tak se význam změni a z „rádce“ je „zrádce“. Podobně slovo „vůdce“ má svůj pozitivní význam (kromě historie německého národa). A opět stačí jediné písmeno a místo „vůdce“ tady máme „svůdce“. Jistě bychom našli další příklady. Podobně to je se slovem „reformace“ a slovem „deformace“. Opět příbuznost zvuku a zásad-

ní změna významu. Ovšem, nejde o nějaké slovíčkaření, jde o význam, jde o skutečnost, se kterou se setkáváme, a kterou prožíváme.

Letos si připomínáme 500. výročí vystoupení Martina Luthera ve Wittenbergu, které se považuje za začátek reformace tehdejší středověké církve. Čteme o tom různé články a projevy a konají se vzpomínková shromáždění. Myslím si, že je dobré a užitečné si události související s reformací, připomínat. Zároveň si ovšem myslím, že u toho nemůžeme skončit. Cílem reformace nebylo udělat nějaký převrat, nebo se zviditelnit. Cílem bylo napravit věci, které byly pokřivené. A to je podnět a úkol také pro nás dnes.

Leč naše uvažování je často deformované. Po pravidle chceme narovnávat věci u „těch druhých“. To je velmi snadné; zkritizovat, dávat tzv. „moudré rady“ jak by to „ti druzí“ měli dělat a někdy i pomlouvat. Ale začít u sebe je podstatně složitější. Jak to také píše Karel Čapek v knize V zajetí slov: Se „všemi“ jsme náramně snadno hotovi; „všechny“ můžeme spasit, jestli svět přistoupí na naši formuli, ale spasit jednoho každého, to by, holenku, byla páračka náramná. Začít ode všech je tuze lehké; těžší je začít od kohokoliv; a nejtěžší je začít od sebe (konec citátu). Ano, nejtěžší je začít od sebe. Ale tady je náš, tedy můj a tvůj úkol – s nápravou věcí, tedy s reformací, začít u sebe. A to teď nemyslím jako obecné heslo, ale myslím na naše rodiny, na náš sbor, abychom nechodili někam daleko. V naší křesťanské, „církvní“ mluvě je to pokání. To neznamená jen se někde vyplakat, ani jen uznat svou vinu nebo svůj podíl na deformacích věcí okolo nás, třeba právě v našich rodinách, či v našem sboru.

Pokání je obrat, změna a cesta dál. Nedělejme si iluze, že naše cesty, naše jednání a mluvení byly vždy a úplně správné, dobré a slušné; nemysleme si, že to nebylo deformované. A tady je potřebné si připomínat slovo, pojem „reformace“. Ne jen jako historickou událost, kterou si připomínáme, ale jako skutečnost, možnost i úkol pro nás, tady a teď. Jinak skutečnost reformace zůstane jen vzpomínkou, možná pěknou, možná nezajímavou. Měnit a reformovat své životy, své jednání, uvažování a vztahy je potřeba stále a každý den. Jinak se brzy to vše v nás, ve mně, v tobě deformuje a pak se nedivme.

Světová reformace byl nepochybně Boží dar pro církve a pro každého. A tento Boží dar reformace, tedy pokání a náprava věcí a vztahů, je nabídnut také dnes a každému z nás.

Milan Michalík

Martin Luther v citátech

anděl

Kde je dvacet čertů, tam je také sto andělů. Kdyby tomu tak nebylo, tak bychom už dávno zahynuli.

bázeň

Ženám, které hlídají děti, by se nemělo dovolovat, aby děti strašily děsivými obrazy a jinými výmysly, zvláště v noci. Naopak by se děti měly vychovávat k dobré bázni, aby měly bázeň před věcmi, které má mít člověk v úctě, a ne že z dětí člověk udělá bázlivé osoby, což jim pak bude ke škodě po celý život.

Bible

Pouze a jedině Bible je pravým a správným pánem a mistrem nad všemi knihami a nad vším učením, které je jen na zemi.

bližní

Naším bližním je každý člověk, obzvláště ten, který potřebuje pomoc.

Ten, kdo přehlíží bližního, přehlíží také Boha.

bohatství

Velké bohatství netěší tolik jako radostné srdce.

děti

V křesťanstvu nepůsobí nic větší škodu než zanedbávání dětí. Chceme-li křesťanstvu opět pomoci, musíme věru začít u dětí, jak se to dělo za dávných časů.

hudba

Miluji hudbu. A nelíbí se mi blouznivci, kteří ji zatracují. Zaprvé je darem od Boha a nikoli od lidí, za druhé rozradostňuje duši, za třetí odhání d'ábla, za čtvrté vzbuzuje nevinou radost. Nadto díky ní mizí záchvaty vzteku, chtíče, pýchy. Hudbě dávám místo hned po teologii. To ostatně vyplývá z příkladu Davida a všech proroků, protože všechno, co nám nechali, je zachováno ve verších a písních. Za páté protože panuje v časech míru. Jen ať vydrží, protože lidem s ní bude lépe. Chválím bavorská knížata, protože pěstují hudbu. U nás v Sasku kážou zbraně.

majetek

Nelpět na majetku znamená: mít ho tak, jako bychom ho neměli... majetek má být v rukách, nikoli v srdci.

manželství

Zbožný manžel či zbožná manželka jsou stejně tak nutné jako ruka nebo noha. Nebude-li k tobě muž či že-

na dobře pasovat, nebudeš mít dobré dny ani hodiny a raději bys byl zchromlý na ruku nebo nohu. Neměl by ses tomu posmívat ani to vnímat s úšklebky, nýbrž chceš-li, aby se to zdařilo, musí to začít s Bohem.

práce

Z práce ještě nikdo neumřel, ale lidé přicházejí o tělo i o život z prázdnoty a zahálky; neboť člověk se narodil kvůli tomu, aby pracoval, tak jako pták kvůli tomu, aby létal.

rodiče

Rodiče by měli vědět, že Bohu, křesťanstvu, celému světu, sobě samým a svým dětem nemohou učinit nic lepšího a prospěšnějšího, než právě dobře vychovat své děti... Naproti tomu je nejlehčí cestou do pekla a svým dětem nemohou udělat nic horšího, než to, že je zanedbávají, učí je nadávat, přísahat, mluvit sprostě, lajdačit a žít si podle svého. Nad to je někteří přehnaně zahrnují šperky a podporou, takže se těmto dětem líbí jen svět, dělat kariéru, bohatnout, zkrátka berou zřetel jen na tělo a o duši nepečují.

skutky

Křesťan má málo mluvit a mnoho konat.

stvoření

Celé stvoření je ta nejkrásnější kniha či Bible, ve které se Bůh vylíčil a vymaloval.

Čím hlouběji člověk poznává stvoření, tím větší v něm objevuje zázraky.

-

Líbí se mi,

co Martin Luther jednou napsal: „Nač zavěsis své srdce a na co se spolehneš, to je vlastně tvůj bůh.“ Tak se snažím si dávat pozor, abych nespoléhal (nezavěšoval své srdce) na různé věci, pojištění, sebe, své vztahy, ale na Pána Boha. A udělal si na něj čas.

Líbí se mi,

že Martin Luther vzpomínal, že se jako mladý Pána Boha bál. Myslel si o něm, že to je přísný soudce, který nám někdy v nebi dělá čárky za to, co se nám nepovede, za naše hříchy, a jednou nám to pěkně spočítá. Ale pak se pořádně začetl do Bible a zjistil, že v ní se spíš mluví o Otci, který je laskavý, odpouštějící. A že tedy i dobré skutky nemáme dělat proto, abychom se Bohu zalíbili, ale z vděčnosti: Vždyť nám toho spoustu dal, dává; stojí o nás a bude pořád stát, tak máme dávat i my.

Líbí se mi,

jak Martin Luther v jednom svém kázání vzpomíná na to, jak jako chudí studenti se svým kamarádem na Nový rok chodili a zpívali, aby si vykoledovali klobásku. Hospodář, před jehož domem právě stáli, však vyběhl s velkým křikem. Luther s přítelem se dali na útěk, protože si mysleli, že je chce zbit. Hospodář je však přivo-

lal zpět a každému z nich dal po jednom buřtíku. Luther si z toho pro sebe vzal, že se k žebrání nehodí, ale také jedno poučení pro modlitbu: I v té je třeba vytrvale naléhat. Pánu Bohu dělá dobře, když od něj hodně čekáme. Nemáme se tedy stydět jej o něco poprosit. A vlastně mu tak nevěřit, že nám může a chce pomoci.

Vybral Ondřej Macek, farář v Nosislavi

CÍRKEV ZRALÁ NA REFORMACI

Za 16 století do křesťanství pronikaly důrazy správné i pochybné. Složitý systém dogmat se vzdálil od prvotní prostoty. Ve středověku církev kromě svého poslání rozvíjela také vliv politický a hospodářský. Biskupové a další hodnostáři byli významnými hráči v evropské společnosti. Církev a její věrouku (zne)užívali k posílení své moci.

Středověkého člověka provázel strach ze smrti. Obával se věčného zatracení a hledal jak mu uniknout. Důležité byly dobré skutky a přimluva svatých. K prominutí hříchů složily i odpustky. „Poukázky na spásu“ měly duším zkrátit útrpný pobyt v očistci a otevřít jim dveře do věčnosti. Reklamní slogan hlásal: „Když peníze do kasičky cinkají, duše ven z ohně skákají.“ Prodej odpustků byl zároveň zdrojem financí pro církev, mj. na stavbu chrámu sv. Petra v Římě.

Oficiální církev sama se snažila odstranit nejkřiklavější nešvary. Vznikala mnišská a civilní obrodná hnutí, zaměřená na vzdělání, dobročinnost, život ve zbožnosti. U nás nechvalně známý kostnický koncil reformně odstranil trojpapežství a zdůraznil kolektivní vedení církve.

Koncem 12 století francouzský kupec Valdes požadoval srozumitelná biblická kázání pro prostý lid. Ze zájmu o Boží slovo vzniklo hnutí, které odmítalo dodatečně věroučné vynálezy jako očistec, odpustky, uctívání svatých atd. ceni-

la se chudoba a zbožnost. I přes pronásledování se valdenská církev rozšířila v německy mluvících oblastech (včetně Čech), silná byla i na pomezí Francie a Itálie, kde žije dodnes. Právem je považována za nejstarší reformační církev.

Do střetu s většinovou církví se dostali i křesťané v českých zemích. V návaznosti na Jana Husa (upálen 1415) a další myslitele usilovali o obnovu církve podle vzoru z dob Ježíše a apoštolů. Znamením věrnosti prvotnímu učení se stal kalich, podávaný při bohoslužbách všem věřícím. Po dlouhých letech obranné i občanské války se husitům nakonec podařilo získat obecný souhlas pouze pro kalich. I přes svou odlišnost se kališnická církev snažila zachovat jednotu se světovou církví. Organizačně se oddělila malá a rozhodná jednota bratrská, která kromě kalicha prosazovala svobodné kázání, biblickou víru a sociální spravedlnost. Do reformačního 16. Století vstupovala v Čechách a na Moravě dvě církevní společenství, vyrostlá ze snah o obnovu církve.

Zbožný mnich

Martin Luther si neplánoval, že se stane reformátorem. Chtěl být dobrým křesťanem, který spolu s druhými žije před Bohem upřímně a bez výčitek. Avšak soudobá církev mu svou teorií i praxí cestu k víře spíše zatarasila, nežli ulehčila.

První půle života Martina Luthera

- 10. 11. 1483 narozen v Eislebenu do hornické rodiny s tvrdou výchovou
- 1501-1505 studium filosofie, umožněné otcovými podnikatelskými úspěchy
- 1505 bouře u Stotterheimu místo zamýšleného studia práv vstup do kláštera
- 1507 kněžské svěcení, studium teologie ve Wittenbergu
- 1508 žizeň po plné zpovědi
- 1511 cesta do Říma
- 1512 doktor teologie, profesura
- 1513 kazatel ve Wittenbergu
- 31.10.1517 v reakci na rozbujelý prodej odpustků zveřejňuje 95 tezí
- 1518-1520 vlna polemik a sporů
- 1520 spis "O křesťanské svobodě" věnovaný papeži nebyl přijat.

Řím vybízí k pálení Lutherových knih. Luther páli papežskou bulu.

1521 rozkol dovršen: Luther je označen za kacíře, císař nad ním vyhláší likvidační klatbu.

Silný zážitek č. 1: BOUŘE

V létě 1505 mladého Luthera zastihla cestou zlá bouře. V úzkosti se modlil ke sv. Anně a dal slib, že se stane mnichem. Proti vůli otce zanechal právnických studií a vstoupil do kláštera augustiniánů, kteří se věnovali učitelské a kazatelské činnosti.

Silný zážitek č. 2: CESTA DO ŘÍMA

V roce 1511 vyslal řád bratra Martina služebně do Říma. Zbožný poutník ve svatém městě provedl kající úkony a opatřil odpustky sobě i příbuzným. Byl však zároveň zděšen povrchností náboženských úkonů a římskými nemravnostmi. Na cestu opakovaně vzpomínal.

Martin Luther byl velice inteligentní muž, který dokázal promýšlet otázky z různých stran. Stejně důsledný byl v promýšlení svých vin a Božího pohledu na ně. Byl si vědom svých špatností a chtěl zjistit, kdy a jak mu je Bůh odpustí. Ptal se: "Jak získám milosrdného Boha?" Proto chodil často ke zpovědi. Ale ani tam, natož v obchodě s odpustky nenacházel řešení. Člověk nikdy neučiní dost, aby své hříchy překonal. Napsal: "Nikdo si nemůže být jistý pravostí své lítosti, natož pak odpuštěním všech trestů." K objevu, že mu jistotu odpuštění nezařídí náležité úkony, nýbrž že ji dostává jako nezasloužený dar, dospěl četbou Bible. Oslovilo jej žalmové "Spravedlivý bude žít z víry" a apoštolovo "Milostí jste spaseni skrze víru". Klíčem ke štěstí je víra. Stačí věřit, že nás Pán Bůh má rád a přijímá nás, ostatní pak přijde samo - včetně právě lítosti nad osobními chybami. K pokoji v srdci nevede strach z vlastních špatností, nýbrž radost z Boží dobroty.

Reformátor

Martin Luther postupně vrůstal do role reformátora. Zprvu se věnoval studiu Bible a církevních učitelů. Tam všude nalézal oporu pro své pojetí viny a odpuštění. Následně svým vystoupením znovuobjevil pro křesťanskou veřejnost radost z víry.

Druhá půle života Martina Luthera

- 1520 rozchod s oficiální církví
- 1521-1522 ukryt na hradě Wartburgu, překlad biblického Nového zákona z řečtiny do němčiny
- 1524 veřejná výuka a kázání ve Wittenbergu
- 1525 sňatek s Kateřinou s Bory
- 1526 "Deutsche Messe" - převod bohoslužeb z latiny do němčiny
- 1528 obhlídka venkova, úsilí o konsolidaci poměrů v nové církevní organizaci
- 1529 náboženské rozhovory reformátorů v Marburgu, shoda v hlavních bodech
- 1530 spolu s Ph.Melanchthonem vyznání víry - "augsburské", Předložené evangelíky říšskému sněmu jako podklad k uznání
- 1534 dokončen společný překlad Starého zákona z hebrejštiny
- 18.2.1546 ve věku 62 let umírá

Teze proti odpustkům a Den reformace 31. října L.P. 1517 v předvečer svátku Všech svatých Luther provedl své první velké veřejné vystoupení. Na vrata kostela ve Wittenbergu přibil listinu s 95 tezemi - krátkými, údernými výpověďmi o vině a lítosti, o odpuštění, odpustcích, papežské moci hříchy promíjet a trestat a hlavně o Boží shovívavosti, která má s hříšným člověkem slitování. 1. Když náš Pán a mistr Ježíš Kristus řekl: „Čiňte pokání,“ chtěl, aby celý život věřícího byl pokáním. 37. Každý opravdový křesťan, živý i mrtvý, má Bohem daný podíl na všech požehnáních a milosti Krista a církve, a to i bez odpustkového listu. Teze rychle získaly ohlas, neboť trefně promluvily do situace mnoha lidí. Výročí je podnes připomínáno jako Den reformace.

Reformační "sola" Proti rozbujelému systému středověké katolické nauky se reformace vymezila pomocí latinského slova "solus" - "jediný, pouhý" Solus Christus - pouze Kristus je prostředník k Bohu, nikoliv církev Sola fide - pouhou vírou se zmocňujeme spásy, nikoliv dobrými skutky Sola gratia - pouhá milost je zdrojem Boží přízně, nikoliv naše zásluhy Sola scriptura - pouze Písmo svaté je autoritou v církvi, ne hierarchie Soli Deo gloria - pouze Bohu patří sláva, nikoliv lidem

Lutherův sňatek s Kateřinou z Bory v roce 1525 nejlépe ukázal rozchod se zažitými tradicemi. Bývalý mnich si vzal bývalou jeptišku a měl s ní 6 dětí.

Martin Luther dal svým důrazem na svobodu víry podnět k mnoha změnám v dosavadní církevní praxi: zdobrovolení celibátu, zrušení mnišství, zavedení národního jazyka do bohoslužby, zpřístupnění Písma svatého lidu, podávání kalicha všem věřícím, odstavení církevních hodnostářů od politických postů.

Spisovatel

K životu reformátorů patřila horlivá činnost spisovatelská. Vedle obvyklé latiny se začaly hojně užívat i národní jazyky, na druhé straně sílil také zájem o antická díla v řečtině a hebrejštině. Luther jakožto humanistický vzdělanec zabrousil do různých oblastí.

Reformaci si nelze představit bez knihtisku. Stále ještě čerstvý Gutenbergův vynález z roku 1450 umožnil rychle a hlavně početně uvádět nové myšlenky do oběhu. Kromě knih vycházela řada letáků a traktátů určených ke "krátkodobé" spotřebě. Dr. Martin Luther dovedně využil rozmanitých možností nové technologie pro svou činnost.

Překladatel

V letech 1521-22 pobýval Luther nedobrovolně nahradě Wartburg v úkrytu před pronásledovateli. Čas využil k překladu biblického Nového zákona z řečtiny do němčiny. Dle vlastní zásady "hledět lidu na pusu" usiloval o srozumitelný jazyk, z německých nářečí vybíral nejpřijatelnější slova, některé výrazy sám vytvořil. Později se spolupracovníky přeložil také hebrejský Starý zákon. (1534) Luthe-rova Bible se díky svému rozšíření stala základem pro spisovný německý jazyk.

Básník

K obnově církevního života i soukromé zbožnosti přispěl Luther také jako autor řady písňových textů. Vycházel z dřívějších melodií, k některým písním hudbu napsal sám.

Nejznámější Lutherova píseň o Boží pomoci podle 46. žalmu se stala neoficiální hymnou luteránů po celém světě.

Hrad přepevný je Pán Bůh náš, zbroj výborná i síla. On nás chrání ...

Myslitel, polemik, stolovník

Luther byl nadaným řečníkem a pisatelem, po němž se dochovalo velké množství rozmanitých výtvorů.

Nejdůležitější věroučné spisy jsou Malý katechismus a Velký katechismus o základech víry, O babylonském zajetí církve, kde popisuje prázdnotu církevních obřadů bez víry, a O křesťanské svobodě s výrokem "Křesťan je pánem všeho - ve víře. Křesťan je služebníkem všech - v lásce."

Ve spoustě menších děl Luther reagoval na časové i nadčasové otázky, např. O světské vrchnosti nebo Výklad žalmů. Hojně doložené jsou rovněž Lutherova kázání a jeho dopisy. Obsáhlé místo v Lutherově tvorbě zaujímají "Tischreden" neboli "řeči u stolu", které vznikly zásluhou studentů jako záznam večerních rozhovorů u Lutherů doma.

LUTHER POLITIK

Období reformace bylo časem překotných společenských změn. Politická moc církve už byla neúnosná, o slovo se hlásilo mohutnější měšťanstvo, venkov se po obrovských morových propadech v předešlých staletích opět zaplnil lidmi, kteří kromě obživy hledali i důstojnost.

Luther nemohl zůstat stranou veřejného dění. Ovšem jak byl odvážný v náboženských otázkách, tak byl opatrný při řešení společenských problémů. Jeho postoje byly konzervativní. Na rozdíl od švýcarských reformátorů, kteří se opírali o místní samosprávu, Luther stranil šlechtě jakožto udržovatele veřejného pořádku. Rozpracoval učení O světské vrchnosti, které přiznal pravomoc vládnout a trestat špatnosti (péče o zákon). Církev vedle toho má šířit spásu (péče o evangelium), zároveň však má stát napomínat, aby poctivě dbal na zákony Boží.

Selská válka

V letech 1524-26 zachvátila německé země vlna rolnických povstání. Příčiny byly nejen sociální, ale i náboženské. Sedláci vzali vážně Lutherovo učení O křesťanské svobodě, zpochybnili dosavadní systém nevolnictví a volali po spravedlnosti a rovnosti. Luther odmítl jejich požadavky, byť byly zčásti podloženy Biblií. Proti násilným excesům se ohradil spisem Proti vražedným selským hordám a vyzval knížata (evangelická i katolická) k potlačení povstání. Špatně ozbrojení a vycvičení sedláci byli poraženi, jejich vůdce a někdejší Lutherův žák Thomas Müntzer byl popraven.

Křtění

V reformačním vření vzniklo i hnutí, které požadovalo osobní rozhodnutí pro víru a odmítalo křest nemluvňat, jež se nemohou vědomě přiznat k Bohu. Luther byl zpočátku k odchylným proudům tolerantní, později však pronásledování mírumilovných křtěnců schvaloval.

Turci

Evropa se děsila Turků, kteří roku 1529 pronikli z Balkánu až k Vídni. Luther v nich viděl Boží dopuštění, které Bůh nechal dopadnout na bezbožné křesťany. Varoval však před poraženectvím a vybízel k obraně. Jako všichni současníci považoval islám za ďábelský podvod.

Židé

V Lutherově odkazu působí nejodpudivěji reformátorův vztah k židům. Od počáteční smířlivosti, kdy připomínal Ježíšův židovský původ, dospěl ve stáří k silně nenávisným postojům. Ve spise O židech a jejich lžích (1543) sdílel běžné protižidovské stereotypy své doby. Hrubými slovy vybízel k vyhánění židů a zabavování jejich majetku.

Ač měl Lutherův antijudaismus náboženskou povahu, přesto byl později využit v rasovém antisemitismu.

LUTERSTVÍ VE SVĚTĚ

Lutherovo učení se rychle šířilo Evropou. Bylo přitažlivé jak pro prostý lid, jemuž jasně zvěstovalo víru, tak i pro vladaře, kterým umožňovalo omezit politický a hospodářský vliv církve.

Německo bylo za Luthera rozdrobeno do mnoha států. Reformaci provedly země na severu-Sasko, Pomořansko, Durynsko, Braniborsko a Prusko. Jih zůstal převážně katolický.(Bavorsko,Rakousko) V 19. století se Luther stal národním symbolem pravého němectví a součástí snah o sjednocení.

Z rozhodnutí panovníků bylo luterství zavedeno ve Skandinávii jako státní náboženství. (Dánsko, Švédsko s Norskem a Finskem)

V Pobaltí se připojili Estonci a Lotyšci.

Početné německé menšiny v Rumunsku a Rusku se hrdě hlásily k luterské tradici, jíž se odlišovaly od okolního pravoslaví.

Významné evangelické ostrovy vytvořili Poláci na Těšínsku a Slováci v Uhrách pod Tatrami i podél Dunaje.

Vystěhovalci přenesli svou víru i do zámoří. Silně byli luteráni zastoupeni zejména na severu USA. Organizačně však dlouho přetrvávalo rozdělení podle původních národností. V latinské Americe jsou nejživější luterská společenství v Brazílii a v Argentině.

V Africe existují luterské církve jako pozůstatek nečetných německých kolonií v Namibii a Tanzanii. Z misie vznikly církve v Etiopii a Indonésii.

Církve sdružuje Světový luterský svaz.

Luther a české země

Jednota bratrská v 16. století ihned vstřícně zareagovala na Lutherovo vystoupení, kališníci s jistou zdráhavostí. Luther sám se přihlásil k Husovu odkazu. Luterství se šířilo hlavně mezi německy mluvícím obyvatelstvem, Češi zformulovali vlastní vyznání. (1575) Po bitvě na Bílé hoře (1620) bylo zakázáno evangelictví v jakékoliv podobě. Toleranční patent navrátil protestantům svobodu (1781) a vzniklo několik desítek luterských farností s označením "a.v." neboli "augsburského vyznání".

K Lutherovi se dnes hlásí Českobratrská církev evangelická (část sborů s luterskou tradicí), Slezská církev evangelická a.v. a Luterská evangelická církev a.v. na Těšínsku. Ze slovenských kořenů vyrůstá Evangelická církev a.v.

SPOLEČNÉ DÍLO

Reformace neprobíhala na jednom místě jako dílo jednoho člověka. V různých oblastech se lidé pouštěli do obnovy církve a pokaždé se přitom uplatnily rozdílné důrazy. Společný byl zájem o odstranění překážek, které omezovaly radostný přístup k víře.

Martin Luther byl jen jedním z početného zástupu těch, kteří v 16. století reformovali církev. Byl však postavou tuze výraznou, podle níž se mnozí orientovali a vůči níž se vymezovali, včetně kališníků a českých bratří. S velkým odstupem od Luthera se rozeběhla reformace ve Švýcarsku, Anglii a v menších nezávislých skupinách.

Švýcarská reformace

je druhý hlavní proud vedle reformace německé. Zasloužil se o ni Ulrich Zwingli (1484-1531) v Curychu a především Jan Kalvín (1509-1564) v Ženevě s přesahem do sousední Francie. V prostě zařízených chrámech konali bohoslužby zaměřené na Bibli. U věřícího člověka očekávali spořádaný život, který jej povede k požehnání. Ovšem i přes neúspěchy Bůh o svých věrných ví. Pro tzv. reformované církve je typická místní samospráva, která umožňuje utvářet společenství bez ohledu na zásahy shora. Tento model řízení sice vede k štěpení církví, současně však usnadňuje vznik nových společenství. Reformovaná tradice se kromě Švýcarska uchytila ve Francii, Nizozemsku, Skotsku, severozápadním Německu, částečně v Anglii a mezi Maďary v Uhrách a v Sedmihradsku, ovlivnila i naši jednotu bratrskou. Prostřednictvím vystěhovalců se dostala do zámoří a přispěla ke zrodu americké demokracie.

Anglikáni

Zcela zvláštní cestou se ubírala reformace v Anglii. Král Jindřich VIII. (1491-1547) zprvu hleděl na reformátory odmítavě, když se však potřeboval zbavit vlivu římského papeže, nařídil reformu a založil samostatnou církev - Church of England (1534) Věřoučně navázala na evropskou reformaci důrazem na směrodatnost Píma svatého a na svobodný přístup jednotlivce k Bohu skrze víru. Zachovala však mnoho z původní obřadnosti. Dodnes se v církvi prolínají vlivy protestantské a katolické.

Nezávislé skupiny

Vedle hlavních reformačních směrů vznikala živelně i další hnutí. Vyznačovala se silným důrazem na určitý osobitý prvek ve vlastním učení. Početní byli křtění, odmítající křest dětí, tzv. menonité, u nás známí jako habáni. Jiné skupiny odmítaly přísahu a vojenskou službu, další zpochybnilly tradiční učení o Boží Trojici atd. Tito menšinové křesťané kvůli své odlišnosti často čelili útlaku, před nímž mnozí odjeli za svobodou do Ameriky.

Vybral Milan Michalík

PODZIMNÍ SBOROVÝ PROGRAM 2017

7. října *Párty pro děti – sborový dům ve 14.hod*
8. října *Mládežnické bohoslužby*
15. října *Den díkůčinění – kostel v 10.hod*
21. října *Tvoření s dětmi – sborový dům ve 14.hod*
21. října *Host – br.f. Jindřich Slabý, posezení u klavíru s povídkou v 18.hod*
22. října *Přednáška ve sborovém domě po bohoslužbách na téma „Martin Luther“, káže a přednáší br.f. Jindřich Slabý*
5. listopadu *Návštěva synodního seniora Daniela Ženatého*
11. listopadu *Modlitební řetěz*
12. listopadu *Bohoslužby v Rajnochovicích – ve 14.hod*
3. prosince *1. Adventní neděle*

Kromě těchto shromáždění Vás všechny srdečně zveme k pravidelným nedělním bohoslužbám v 10 hodin a k dalším shromážděním během týdne.

TÝDENNÍ PROGRAM SBORU

PONDĚLÍ

12,45 hodin – náboženství ve škole (1. – 4. třída)

13,35 hodin – náboženství ve škole (od 5. třídy)

ÚTERÝ

19,00 hodin – biblická hodina na faře

STŘEDA

16,00 hodin – biblická hodina v DPS

18,00 hodin – cvičení sborového zpěvu

ČTVRTEK

17,00 hodin – cvičení dětského pěveckého sboru „Notička“

PÁTEK

16,30 hodin – dorost

19,00 hodin – mládež

NEDĚLE

10,00 hodin – nedělní bohoslužby

10,00 hodin – nedělní škola

17.30 hodin – staršovstvo (první neděle v měsíci)

19,00 hodin – modlitební hodina

Pastorační návštěvy podle dohody s br. Farářem Petrem Maláčem

Důležité kontakty:

Farář sboru: petr.malac@seznam.cz ; 739 244 679

Kurátorka sboru: janaflachsova@email.cz ; 739 091 325

Webové stránky sboru: <http://www.ccehostalkova.cz>

Kunvald – Jednota bratrská

V druhé polovině 15. století se v Praze vytvořila skupina věřících v čele s bratrem Řehořem, která vycházela z učení Petra Chelčického a shromažďovala se pod kazatelnou kališnického kněze Jana Rokycany. Pod ochranou krále Jiřího z Poděbrad se bratři uchýlili do hlubokých lesů, do vsi Kunvald. Po smrti krále Jiřího z Poděbrad se celé panství i s Kunvaldem dostává do majetku pana Viléma z Pernštejna. Pozdější král Ferdinand I. Habsburský dal nařídit zavření Sborů. Roku 1541 se tak stalo i v Kunvaldu.

Jednota bratrská byla téměř po celou dobu svého trvání pronásledována. Lepší časy, které netrvaly dlouho, nastaly až za vlády Rudolfa II. Jeho Majestát zaručoval náboženskou svobodu a někteří vypovězení bratři se vraceli zpět a zakládali sbory. Po bitvě na Bílé Hoře v roce 1620 byla Jednota bratrská znovu zakázána. V Čechách bylo povoleno pouze a jen náboženství katolické. Všichni nekatolíci museli ud' podrobit, nebo museli odejít do exilu. Mezi nimi byl i poslední biskup Jednoty bratrské J.A. Komenský.

Velký význam usilovné práce členů Jednoty bratrské tkví mimo jiné i v překladech bible z hebrejštiny a řečtiny do českého jazyka. Mezi přední překladače bible patřil Jan Blahoslav, narozený v Přerově. Byla to jeho velká zásluha, že první šestidílná bible byla vytištěna v tajné bratrské tiskárně v Kralicích na Moravě. Jazyk bible kralické byl později Komenským vzat jako základ spisovné češtiny.

Dva roky před Bílou Horou byl kostelík bratřími přestavěn na bratrskou školu. Po bitvě na Bílé Hoře byl používán domek jen jako škola katolická až do roku 1750, kdy byla vystavěna škola nová.

V roce 1929 domek Na Sboru zakoupila Českobratrská církev evangelická a přebudovala jej na památník Jednoty bratrské. Poslední rozsáhlá rekonstrukce domku byla dokončena v roce 1991, kdy byl domek znovu otevřen při příležitosti oslav čtyřstého výročí narození J.A. Komenského.

Kunvald – Domek Na Sboru, kde byl roku 1457 založen první sbor Jednoty Bratrské. Nachází se zde expozice o založení a historii Jednoty bratrské.

Kunvald – socha J.A.Komenského umístěna v místě pohřebiště českých bratří

Modlivý důl

Lesní rokle, která vyúsťuje z údolí zvaného Betlém, kde kdysi sídlila největší část bratří kunvaldských. Modlivý důl nese své jméno na památku pronásledovaných bratří, kteří se zde v dobách protireformace scházeli k tajným nočním pobožnostem. Odtud se bratři rozcházelí posílení vstříc novým utrpením pro věrnost víře svých otců. Jako botanická zvláštnost zde roste šípková růže bez trní.

Biblický text:

Každý ať dává podle toho, jak se ve svém srdci předem rozhodl, ne s nechutí ani z donucení; vždyť „radostného dárce miluje Bůh“.

2Kor 9,7

Salár a peněžité dary můžete zaplatit osobně v hotovosti po konci nedělních bohoslužeb paní pokladní, Kamile Zimčikové, nebo můžete zaplatit bezhotovostně na účet našeho sboru:

č.ú. 112 734 180/0300

Jako variabilní symbol použijte vaše číslo popisné a do zprávy pro příjemce uveďte: salár, dar, jméno a příjmení.

Sborový časopis vydává Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Hošťálkově. Vychází 4 x do roka. Neprodejné.

Příští číslo vyjde 1. adventní neděli 2017 a bude mít téma: „Vánoce“.

Kontakt: lubomirbures@centrum.cz; tel.: 775 220 564
